

KORRALDUS

30.09.2026 nr DM-133497-22

Taganõmme II liivakarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48 ja § 55 lõike 2 punkti 11, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 ning lähtudes ettevõtte AS Tariston 15.12.2025 esitatud keskkonnaloa taotlusest nr T-KL/1030216-2 ja Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsusest nr 1 3/38, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Keelduda ettevõttele AS Tariston (registrikood 10887843) Taganõmme II liivakarjääri keskkonnaloa andmisest.

1.2. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti) esitas Keskkonnaametile 15.09.2025 Taganõmme II liivakarjääri keskkonnaloa (edaspidi ka kaevandamisloa) taotluse T-KL/1030216 (taotlus registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) 15.09.2025 dokumendina DM-133497-1). Muudetud taotlus T-KL/1030216-2 esitati 15.12.2025 (KOTKAS DM-133497-7).

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Esmase taotluse kohaselt asub Taganõmme II liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa kahe lahustükina Pärnumaal Saarde vallas Kanakülas Kanaküla metskond 7 (katastritunnus 71101:003:0115, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, pindala 3893,88 ha) katastriüksusel. Kinnistu omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi RMK).

Taganõmme II liivakarjääri mäeeraldise põhjapoolse lahustüki pindala on 7,90 ha ja lõunapoolse lahustüki suurus 12,80 ha (kokku 20,70 ha). Taotletava mäeeraldise teenindusmaa põhjapoolse lahustüki pindala on 11,02 ha ja lõunapoolse lahustüki pindala on 17,20 ha (kokku 28,22 ha).

Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Taganõmme liivamaardla (maavarade registri

registrikaart nr 41) täiteliiva aktiivse tarbevaru 6 ja 8 plokki, täitekruusa aktiivse tarbevaru 7 ja 10 plokki, ehitusliiva aktiivse tarbevaru 9 plokki. Seisuga 01.01.2025 on Taganõmme II liivakarjääri piires olevate plokkide aktiivne tarbevaru järgmine: 6 plokk (täiteliiv) 317 tuh m³, 7 plokk (täitekruus) 134 tuh m³, 8 plokk (täiteliiv) 249 tuh m³, 9 plokk (ehitusliiv) 185 tuh m³, 10 plokk (täitekruus) 120 tuh m³. Kaevandatavaks varuks on täiteliival 532 tuh m³, täitekruusal 209 tuh m³ ja ehitusliival 144 tuh m³. Maavara kasutusvaldkond on taristueehitus, kaevandamise keskmine aastamäär on 63 tuh m³ ning kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks ja veekoguks. Kaevandamisloa kehtivuseks taotletakse 15 aastat.

Keskkonnaloa taotlust kontrollis maavarade registri vastutav töötaja (Eesti Geoloogiateenistus 19.09.2025 kiri nr 13-1/25-1512).

Keskkonnaamet teavitas 01.12.2025 kirjaga nr DM-133497-5 ja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded Taganõmme II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmisest ja keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 46 lg 1 p-des 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Keskkonnaamet edastas 03.12.2025 kirja nr DM-133497-6 taotluse menetlusse võtmisest ja KMH algatamisest kohalikule omavalitsusele (KOV) arvamuse avaldamiseks.

15.12.2025 esitas AS Tariston muudetud keskkonnaloa taotluse (KOTKAS 15.12.2025 DM 133497-7). Muudetud taotluse kohaselt on taotletava karjääri mäeeraldise teenindusmaa pindalaks 17,20 ha ja mäeeraldise pindala 12,80 ha. Seega ei olnud vastavalt KeHJS § 6 lg 1 p 28 KMH läbiviimine kohustuslik.

Muudetud taotluse kohaselt asub Taganõmme II liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa Pärnumaal Saarde vallas Kanakülas Kanaküla metskond 7 (katastritunnus 71101:003:0115, sihtotstarve maatulundusmaa 100%, pindala 3893,88 ha) katastriüksusel. Kinnistu omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus on RMK.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Taganõmme liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 41) täiteliiva aktiivset tarbevaru 8 plokki ja ehitusliiva aktiivset tarbevaru 9 plokki ning ehituskruusa aktiivse tarbevaru 10 plokki. Keskkonnaloa muudetud taotluse kohaselt on seisuga 01.01.2025 täiteliiva aktiivse tarbevaru kogus 8 plokis 249 tuh m³, ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 9 plokis 185 tuh m³ ja täitekruusa aktiivse tarbevaru kogus 10 plokis 120 tuh m³. Täiteliiva kaevandatav kogus on 240 tuh m³ ja ehitusliiva kaevandatav kogus on 144 tuh m³ ning täitekruusa kaevandatav kogus on 109 tuh m³. Kaevandamise maksimaalne aastamäär taotluse seletuskirja kohaselt on 35 tuh m³ aastas. Taotletav kaevandamisloa kehtivusaeg on 15 aastat. Kaevandatud maavara kasutatakse taristuehitudes. Kaevandatud maa korrastatakse tehisveekoguks, metsa-ja rohumaks. Kaevandamisloa kehtivuseks taotletakse 15 aastat.

Keskkonnaloa muudetud taotlust kontrollis maavarade registri vastutav töötaja (Eesti Geoloogiateenistus 18.12.2025 kiri nr 13-1/25-2004).

Taganõmme II liivakarjäärist kirde, ida ja lõuna suunas jätkub katastriüksus Kanaküla metskond 7. Karjäär piirneb põhja suunast katastriüksusega Hendriku (katastritunnus 71101:003:0021, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Sepa (katastritunnus 71101:003:0017, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ning lääne suunast katastriüksusega Kanaküla-Pütsepa tee (katastritunnus 71101:003:0119, maa sihtotstarve transpordimaa 100%).

Taganõmme II liivakarjäär kattub täielikult Rapla- ja Pärnumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumiga (uuringuluba nr YGUL/522251, kehtib kuni 14.08.2027), uuringuloa omaja on Eesti Geoloogiateenistus.

Taganõmme II liivakarjääri läbivad mitmed nimeta pinnasteed (ETAK ID 4821800, 4727529, 4879252). Karjääri lääneserv piirneb kohaliku avalikus kasutuses olev Kanaküla-Pütsepa teega nr 7110032. Uuringuaruande koostamise hetkel kehtinud endise Saarde valla üldplaneeringu (kehtestatud 30.01.2008) kohaselt on kohaliku tee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge 20 m. Selle nõudega on arvestatud Kanaküla III uuringuruumi II lahustüki varuplokkide kontuurimisel ning taotluse koostamisel. 1-20 kV keskpinge elektriõhuliin VILUVERE:VAN (VID kood K233276822; kaitsevöönd 10 m liini teljest).

Taganõmme II liivakarjäär kattub täielikult maaparandussüsteemiga Kanaküla (PÜ-196) (MS kood/ehitise kood 6113600012011/001).

Taganõmme II liivakarjääri keskosa läbib Elektrilevi OÜ elektriõhuliin AS-25 (väline tunnus 220096568, 1-20 kV), mille kaitsevööndi ulatus mõlemal pool liini telge on 10 meetrit. Elektrilevi OÜ on andnud kooskõlastuse Taganõmme II liivakarjääris kaevandamiseks tingimusel, et õhuliinide all ilma loata üle 4,5 m kõrguste mehhanismidega töötamine ja mastidest 10 m raadiuses kaevandamine on keelatud. Lisaks tuleb tagada liinimastidele ligipääsukoridor läbimõõduga 20 m.

Maa- ja Ruumiameti eluhoonete andmekogu põhjal asub Taganõmme II liivakarjäärile lähim elamu ca 260 m kaugusel loode suunas Pille katastriüksusel (katastritunnus 71101:003:0026). Keskkonnaamet 23.12.2025 kirjaga nr DM-133497-10 lõpetas Taganõmme II liivakarjääri taotlusele 01.12.2025 kirjaga nr DM-133497-5 algatatud KMH ning menetleb edasi muudetud keskkonnaloa taotlust.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (MaaPS), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (KeÜS), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1999 eurot on tasutud 15.09.2025 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet teavitas 01.12.2025 kirjaga nr DM-133497-5 ja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded Taganõmme II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmisest ja KMH algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 46 lg 1 p-des 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Keskkonnaamet edastas 03.12.2025 kirja nr DM-133497-6 taotluse menetlusse võtmisest ja KMH algatamisest ka kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks.

Kaevandamisloa taotluse avalikustamise käigus esitas eraisik Õ.N. 12.02.2026 e-kirjaga taotluse Natura 2000 eelhinnangu tegemiseks Kosemäe maastikukaitsealal seoses kaevandamisloa andmisega Taganõmme II liivakarjäärile (KOTKAS 29.05.2026 DM-133497 13).

15.12.2025 esitas AS Tariston parandatud keskkonnaloa taotluse (KOTKAS 15.12.2025 DM 133497-7).

Keskkonnaamet 23.12.2025 kirjaga nr DM-133497-10 lõpetas Taganõmme II liivakarjääri taotlusele 01.12.2025 kirjaga nr DM-133497-5 algatatud KMH.

Keskkonnaamet edastas 13.01.2026 kirjaga nr DM-133497-11 muudetud kaevandamisloa taotluse kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks.

Keskkonnaamet 02.02.2026 kirjaga nr DM-133497-12 palus taotlejal esitada eksperthinnang kaitsealuste liikide püsielupaikade ja elupaikade kohta mis jäävad mäeeraldise 10 km mõjupiirkonda. Samas pikendas Keskkonnaamet kaevandamisloa taotlusele KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse esitamise tähtaega kuni 02.06.2026.

Saarde Vallavalitsus 05.03.2026 kirjaga nr 6-2/1497-5 palus pikendada seisukoha andmise tähtaega kuni 29.05.2026 (KOTKAS 06.03.2026 DM-133497-14).

Keskkonnaamet 09.03.2026 kirjaga nr DM-133497-15 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada aramus hiljemalt 29.05.2026.

Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsusega nr 1-3/38 otsustas mitte nõustuda AS-le Tariston (registrikood 10887843) kaevandamisloa andmisega Saarde vallas Kanakülas Taganõmme II

liivakarjääris maavara kaevandamiseks otsuses toodud põhjustel (KOTKAS 22.04.2026 DM 133497-16).

Põhjendusteks toodi kokkuvõtteks, et Taganõmme II liivakarjääris kavandatav kaevandamistegevus tekitab suure keskkonnahäiringu rohevõrgustikule, looduskeskkonnale ja selle läheduses asuvatele majapidamistele. Kavandatav kaevandamine halvendab ümbruskonna elanike elutingimusi ning sellest tulenev elanike elukvaliteedi muutus (langus) on liiga suur, mistõttu ei ole võimalik kaevandamisloa andmisega nõustuda. Planeerimisseaduse § 10 sätestab huvide tasakaalustatuse ja lõimise põhimõtte, mille kohaselt peab planeerimisalase tegevuse korraldaja tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtusi. Käesoleval juhul kaaluvad kohalikud huvid (elukeskkonna säilitamine, rohevõrgustiku kaitse, kaitsealuste liikide elupaikade säilitamine) selgelt üles maavara kaevandamise huvi.

Keskkonnaamet 23.04.2026 kirjaga nr DM-133497-17 edastas taotlejale Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsuse nr 1-3/38 ja palus taotlejal kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja saatmisest alates.

Kirjas märgiti et, MaaPS § 55 lõige 4 sätestab, et kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Veel märgiti, et kui määratud tähtjaks ei ole seisukohta esitatud või tähtaega pikendatud, jätkab Keskkonnaamet kaevandamisloa taotluse menetlust ning keeldub ettevõttele AS Tariston maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest Taganõmme II liivakarjääri määraldisel.

AS Tariston määratud tähtjaks ei vastanud ega pikendanud vastamise tähtaega.

Keskkonnaamet 09.09.2026 kirjaga nr DM-133497-19 palus veelkord kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht hiljemalt 15.09.2026. Lisades, et pikemat aega seisukoha kujundamiseks ei ole võimalik enam anda, kuna menetlustähtaeg saabub 30.09.2026.

AS Tariston määratud tähtjaks ei vastanud ega pikendanud vastamise tähtaega.

Lähtudes, et Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsus nr 1-3/38 on jõus, esineb Keskkonnaameti hinnangul MaaPS § 55 lg 2 p 11 kohane loa andmisest keeldumise alus, mistõttu ei saa Keskkonnaamet taotletavat keskkonnaluba anda.

HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 15.09.2026 haldusakti andmisest keeldumise otsuse eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste

dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrares ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 15.09.2026 kirjaga nr DM-133497-20.

Haldusakti andmisest keeldumise otsuse eelnõu kohta esitas eraisik S.M. teate:

Allkirjastasin Teie saadetud dokumendi. Kirjutasin liivakarjääri rajamise keeldumisele alla.

2.3. Taotleja ärakuulamine

HMS § 40 lõikele 1 kohaselt annab loa andja enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis ettevõttelt AS Tariston 15.09.2026 kirjaga nr DM-133497-20 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest st hiljemalt 29.09.2026.

AS Tariston ei avaldanud arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõule ega pikendanud vastamise tähtaega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega. MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi.

MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkus

Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda KMH vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle. Kuna Keskkonnaamet keeldub keskkonnaloa andmisest põhjusel, et KOV ei ole loa andmisega nõus, ei ole põhjendatud kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist.

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa andmisest keeldumisel

Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsusega nr 1-3/38 otsustas mitte nõustuda AS-le Tariston (registrikood 10887843) kaevandamisloa andmisega Saarde vallas Kanakülas Taganõmme II liivakarjääris maavara kaevandamiseks otsuses toodud põhjustel (DM-133497-16).

Põhjendusteks toodi kokkuvõttes, et Taganõmme II liivakarjääris kavandatav kaevandamistegevus tekitab suure keskkonnahäiringu rohevõrgustikule, looduskeskkonnale ja selle läheduses asuvatele majapidamistele. Kavandatav kaevandamine halvendab ümbruskonna elanike elutingimusi ning sellest tulenev elanike elukvaliteedi muutus (langus) on liiga suur, mistõttu ei ole võimalik kaevandamisloa andmisega nõustuda. Planeerimisseaduse § 10 sätestab huvide tasakaalustatuse ja lõimise põhimõtte, mille kohaselt peab planeerimisalase tegevuse korraldaja tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtusi. Käesoleval juhul kaaluvad kohalikud huvid (elukeskkonna säilitamine, rohevõrgustiku kaitse, kaitsealuste liikide elupaikade säilitamine) selgelt üles maavara kaevandamise huvi.

Keskkonnaamet 23.04.2026 kirjaga nr DM-133497-17 edastas taotlejale Saarde Vallavolikogu 16.04.2026 otsuse nr 1-3/38 ja palus taotlejal kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja saatmisest alates.

Kirjas märgiti et, MaaPS § 55 lõige 4 sätestab, et kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Veel märgiti, et kui määratud tähtjaks ei ole seisukohta esitatud või tähtaega pikendatud, jätkab Keskkonnaamet kaevandamisloa taotluse menetlust ning keeldub ettevõttele AS Tariston maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest Taganõmme II liivakarjääri mäeeraldisel.

AS Tariston määratud tähtjaks ei vastanud ega pikendanud vastamise tähtaega.

Keskkonnaamet 09.09.2026 kirjaga nr DM-133497-19 palus veelkord kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht hiljemalt 15.09.2026. Lisades, et pikemat aega seisukoha kujundamiseks ei ole võimalik enam anda, kuna menetlustähtaeg saabub 30.09.2026.

AS Tariston määratud tähtjaks ei vastanud ega pikendanud vastamise tähtaega.

Eelnenut arvesse võttes, leiab Keskkonnaamet, et esineb MaaPS § 55 lg 2 p 11 tulenev alus

keskkonnaloa andmisest keeldumiseks põhjusel, et KOV ei ole nõus keskkonnaloa andmisega.

4. VAIDLUSTAMINE

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: AHTO KOIK, Eesti Geoloogiateenistus, EEVI AUS, EHA LÄÄN, HELLE KARU, HELMUT KARRO, LAINE KARRO, Maa- ja Ruumiamet, MALLE KARU, MARIANN OIKARAINEN, MARTIN NEEMSALU, OPKfirma OÜ, osaühing Benex Grupp, Riigimetsa Majandamise Keskus, Saarde Vallavalitsus, SIRJE METSLA, Tõnu Park, VIIVI KARU, ÜLLE JANSON

Aare Mark
vanemspetsialist
maapõuebüroo